

טורי בן-חמו שמעון

167071

בן עיישה ואליהו

נולד ב- תרפ"ה 1925

התגייס לצה"ל באפריל 1950

שרת בחטיבת גולני

נפל ב- כ"ו ניסן תשי"א 2.5.1951

בקרוב על תל- מוטילה.

בן-המוט, שמועזין

בן אליהו ועיישה. נולד בשנת תרפ"ח (1925)
בעיר מזלזל שבעסרד, שנים את לימודיו
בבית-ספר יהודי שם. שירת שוטרים בצבא
העסרדי, עלה לארץ בשנת 1950, גויס לצה"ל
באפריל 1950, היה חזק עזירות ואמיץ-לב.
בשני שהותיו ביום פ"ו בויסן תשי"א
(2.5.1951) בקרב בעסרד-חידו ליד חכרת,
בן נפל בהיותו ראשון עם כיתתו להסתער
על תאונה, אישיותו שופעת מקור-עידוד
להתבסס ולסקודיו, הובא למנוחת-עולמים
בבית-הקברות הצבאי שעל הר-הרצל
בירושלים.

קרוב תל מוטילה בו נפל בן-חמו שמעון ז"ל

ומצידת חיילים שנפלו במהלכם בסלעי תבולת השחרים שלא נראו בחיפוש - יבד הגיע הכח גד
לנפשות פלוגה ב' של גבי ברשי.

ההתקפה

הסדרה מברי הפרות היה ללא נשוא ובעקבותיהם לזרזו התבנות האחרונות שמשו ע"י הפלוגה
התוקפת. לצאת - מאזור התל ולהשתחרר מהיח האויב, ריח הפגמים. השאלות האחרונות
שמשאלו - איך מחויבה פלוגה ב' מעמד גיוחנם מבחיל זה. מקלעי פלוגה ב' הוצבו לכיוון מוצב
ה"דמוית". הפלוגה הסתדרה במבנה קרבי, גבי התלווה לזאב עד למסדות הקיצוניות של פלוגתו.
המחלקות נפרסו. מוטקיה עציוני מ"מ 1 מימין, נתן ליון ז"ל מ"מ 2 משמאל, במדויק קצין הספורט
מ"מ 3 מאחור. המ"פ זאב, הקשרים ויהודה אשנפלד הקמ"ן נעו קמעה לפני הפלוגה. משום מה
השתרר שקט מפתיע, שקט מעצבן ומציק, השקט האופייני לפני הסערה. ואז..... "שולחן - כאן
שולחן אחד - יונת (זה שם אשתו), אני אומר שנית יונת עבור". "שולחן אחד כאן שולחן מאשר
יונת סוף".

בהישמע מילת קסם זו נקרעה הדממה. הסיוע - המרגמות והמקלעים פתח באש כמותכנן. טרטור
המקלעים גבר וקווי הכדורים הזוהרים סימנו בברור את כיוון מוצבי האויב. לחיילים היתה זו
טבילת האש הראשונה - ולראשונה נמצאו בה קרוב לפגמים תחתמצצים בקרבתם. הפלוגה
החישה את צעדיה תוך שמירה על המבנה הקרבי. הסיוע הכבד שלנו גדם, הכוח גמס כבר לתחום
הביטחון, מקלעי האויב פתחו באש.

ההסתערות החלה

לאש המקלעים של האויב הצטרפו מיד התפוצצויות פגזי מרגמות ורימונים שגורו מתוך מדוכות.
אלה האחרונים התפוצצו בינינו ולפנינו וברק פיצוצם סינוור את המסתערים. ראשוני הנפצעים
נפלו מתוך הטור המסתער, ביניהם יהודה הקמ"ן שחטף כדור בראש ועשה מספר גילגולים תוך כדי
ריצתו. וחמ"מ מוטקיה. חטור נרעד, רטט עבר בחיילים המסתערים, השרשרת התעקמה, אש
האויב ופיצוצי הרימונים גברו, במיוחד מתוך עמדה באגף הימני, שממנה ירו באש מהירה מספר
מקלעים, ומתוכה נורו מטחים של רימוני מדוכה. הפלוגה נצמדה לקרקע. רוב מכשירי הקשר נמק.

הסלעים, שיפרו עמדותיהם ותתקרב לטווח זריקת רימוני. חבנותיהם העידו על נסיון לבצע התקפה נגד - יש להתכונן להכשיל נסיון זה.

ניתנה פקודת לחיץ ולבדוק את מקלעי המג. שהיו בידו ועדיין קעלו. נאספה תחמושת מפצועים בזחילה ובקפיצות קרב הגיעו חיילים שנשלחו ע"י גבי מפלוגה ב' עם שקיות רימונים שהיו חיוניים ויעילים מאוד למעורר העמדות בינות לסלעים ותרמו רבות לחמשד הקרב, בשעה 04:00 בערך נפתחה ע"י האויב אש עזה מכל הכלים, תסורים פתחו בנסיון לחדוף ולדחוק את חיילי הפלוגה מעמדותיהם.

לדוע הנזל חלו מיד מעצורים ב-2 מתוך 3 המקלעים שנשארו תקינים - חיילי האויב התרוממו להסתערות - או אז פנה זאב בדרישת הנחתת מכת אש מרגמות על המסתערים, דו שיח זה נשמע ע"י גלי הקשר "שולחן כאן שולחן אחד - האויב מסתער על עמדותינו מבקש מיד הנחתת אש על כוחותינו - עבור". "שולחן אחד כאן שולחן, אתם בתחום הבטחון המלא של אש המרגמות חאם תוך דורש אש על מצבינו ? - עבור". - החלטה קשה וגורלית עמדה לפניו "קודקוד" של הגיזרה. מכת האש המבוקשת עלולה לגרום לאבידות נוספות בכח המועט שנאחו בציפורנים במוצב - ותאם תעבור היא את התקפת הנגד של האויב ? - יש להחליט מיד "שולחן כאן שולחן אחד מאשר הנחתת אש סוף".

לא, אין לתת לאויב לכבוש בחזרה עמדות שנכבשו עד כה במחיר כה יקר - אין לתת להם אפשרות להריע בשופרות על הניצחון - לא יתן לחיילי האויב לבזו ולהתעלל בפצועים ובנפגעים. המשימה תבוצע ויחי מה ! (גם פנתס רובין תבין חיטב מה נדרש כעת - ופעל). אש חשיתוק ניתכה על המוצב - לרגעים אחדים נעלמה השמש, העשן והאבק כיסו את הכל. החיילים נלחצו לאדמה, חיפשו מחסה בסדקים בין הסלעים, והידיים לפתו את הרימונים המוכנים לזריקה. בשוך ההפגזה השתרר לפתע שקט מוזר, תאבק והעשן התפזרו, חיילי האויב שלפני ההפגזה נמצאו כה קרובים לעמדותינו כאילו נעלמו, נשמעו גניחות פצועים, התקפת הנגד של האויב נשברה. החום היה ללא נשוא. החובש היחידי שנשאר עם הכח עבר בזחילה בין הפצועים, באין מספיק תחבושות יש להשתמש בגופיות. מימיות המים שעדיין נשמרו נאספו וניתנו לחובש - עבור הפצועים. השמש היקודת תרמה להגברת חסבל של הפצועים והבריאים כאחד. לא מים, לא מחסה ולא צל. מחוסר עזרה רפואית ממשית ואפשרויות פיזיות, הורע מצב הפצועים מרגע לרגע, הם לא זעקו, חרישית שכבו בין הסלעים הלוהטים, צביקה המ"כ שכדור פילח את חזהו נשם בכבדות תוך השמעת שריקת צורמנית. התחבושת האדימה ולאחר היסוס מה הורדה ממישהו גופיה והחובש סתם בקרעיה כמו בפקק את מקומות הכניסה והיציאה של הכדור בחזהו של צביקה. גרישי - התימני הצנום שכב עם בטן שסועה ורובהו לידו. בידיו החזיק את הציציות של ארבע הכנפות ושפתיו נעו ללא הרף בתפילה חרישית - כמוהו גם אחדים מחבריו התפללו תפילת שחרית בלחש. (רוב חיילי הפלוגה היו יוצאי תימן, שומרי דת).

האויב חדש את צליפותיו לסירוגין ומפעם לפעם הנחית אש מרגמות, מחוגי השעון התקדמו ואיתם גבר חום השמש שהציק ללא רחם במיוחד לפצועים.

בפקודת מפקד הגיזרה הוכנס לקרב כח נוסף. חיילי קורס המ"כים תקפו מכיוון מוצב השפך והתקדמו לקראת עמדות פלוגה א'. האויב איתר את כיוון ההתקפה וכיוון את רוב אישיו לשם.

21 דאז) תפסיקו לפעול כבר בתחילת הקרב, המכשיר היחידי שפעל היה מ"ק 300 עם הקשר פרגמו (עליו יסופר בהמשך המאמר) במכשיר יחיד זה נוהל דיווח על המצב. הפלוגה תמשיך במשימתה ויחי מה.

לצורך התארגנות מחדש נסוג הכח מרחק מה מאחרי קפל קרקע. אש תסורים לא פסקה ולו לרגע, הפצועים נגרו לאחור וסודרו בין סלעים (כחגה מפני אש המרגמות), שורות המסתערים אורגו מחדש. והזמן ?? — מחוגי השעון רצו במהירות, חוספוק חומן לסיום חציבוש בעד חושך ? ייתי חוליות בפיסודו של סמל אריה לרר קבלו מקודח תוך כדי התארגנות הכח מחדש לנצל מהימנות הקרב ובאיגוף קטן לזחיל, ולחשמיד את עמדת האויב הקדמית וחסיצוגית באגף ימין, זו מטנה נדו ללא הפסק מטחי חרמונים ואש איטומטית רבה.

משבוששה חכתה לסיום את משימתה יצא זאב המ"פ עם חוליה נוספת לביוון העמדה המטרדה וביחד עם חלק מהחוליה הקודמת הצליחו לאגפה. מספר רימונים שנורקו לתוכה ממרחק מטרים ספורים היסלו את מקלעני האויב שרבעו מאחרי סלעים גדולים שהיו עמדה מצוינת ומוגנת היטב. פיצוץ העמדה השתיק במידת מה את אש האויב. המבצעים חזרו לפלוגה בנושאם איתם מצוץ קשה החניל שלמה גרישו, תימוני צנום שנמצע בבטנו מרסיס רימון סורי שנורק לעברו. הפלוגה שוב מוכנה להסתערות המחודשת. באופק נראו כבר ניצנוצי השחר — עוד מעט ויאיר היום. ישולחן כאן שולחן אחד — שנה יונת עבירי.

ושוב פתח הסיוע באש והפלוגה זינקה להסתערות. בחימה ובשאגות התקדמו החיילים מול אש האויב, מול עמדות מאחרי סלעי בזלת גדולים שיש לבער את העמדות רק ברימון ובכידון, שוב נשרו נפגעים, המ"מ נתן ליון ז"ל נהרג, זאב המ"פ נפצע והמשיך בהתקדמותו בהשענו על רובה וכתפו של פרנקו הקשר. העמדות הסוריות הראשונות נעזבו. חיילי האויב השאירו נשק בעמדותיהם וזינקו בקפיצות בינות הסלעים לעמדות האחוריות מאחרי גדר אבנים שהקיפה חלק מקו עמדות השני של המוצב. עוד מאמץ — עוד זינוק ויושלם הכיבוש. השחר כבר עלה במזרח — חלילה היה קצר מדי.

אחדים מהמסתערים הצליחו לעבור את גדר האבנים ולהאחו באחדות מעמדות האויב בצד השני. המ"פ הפצוע שלא נחבש, לא היה מסוגל לטפס ולעבור את המכשול ולהצטרף לחייליו, נעצר לרגלי הגדר. פרנקו הקשר שנע כצל אחרי מפקדו הבין את המצב, המ"פ חייב לעבור את הגדר ולהצטרף ללוחמיו הנמצאים בצד השני. גם פצועים נוספים מונחים לרגלי הגדר גלויים לאש האויב, יש לפרק אבנים וליצור פרצה בגדר, פרנקו ניגש למלאכה. בעומדו בקומה זקופה גלגל אבנים מהגדר. המעבר נוצר, דרכו הצליחו המ"פ ופצועים אחרים לעבור לצד השני. תוך כדי כך נפגע הקשר האמץ מצרור מקלע שפגע בראשו ופצעו (בסוף הקרב פונה פרנקו הראשון ורק לאחר מאמצים מרובים וטיפול רפואי ממושך נשאר בחיים, עם פלטה של פלטינה כחלק מהגולגולת). אור היום המלא עצר את תנופת ההסתערות. החיילים התחילו להתבסס קמעה בעמדות שנכבשו זה עתה, אולם גם האויב נשאר בחלק מהעמדות שבמוצב — במרחק מטרים ספורים מעמדותינו.

צלפי האויב ששרצו בסביבה הגבירו את צליפותיהם. מדי פעם בפעם ניתך מטח רימונים ואש מרגמות של האויב, חיילים סוריים נראו עוברים את הירדן מכיוון מוצב ה"שפך" מדגים במעלה הגבעה מתגברים ומצטרפים לכח שהחזיק בחלק המוצב שנשאר בידיהם. אחדים מהם זחלו בין

התוקפים נכמדו בקרקע. חלק מהם דילגו בינות לסלעים והגיעו לקרבת העמדות של פלוגה א'. אט אט נוספו לוחמים נוספים על המוצב, עוד הסתערו - עד מאמץ יסתיים הקרב.

מלאכי השמים נלחמים איתנו

סמוך לשעה 11:00 הועברה הודעה לכח על הפעלת מטוסי קרב וביקנה הוראה לסמן את עמדותינו הקדמיות. אחדים מהחיילים הורידו את גופיותיהם וכרשו אותן על הסלעים בזיהוי למטוסים. זמזום מנועים נשמע מרחוק, העיניים בלשו בקיע אחרי המטוסים. הם הופיעו במסתיע וצללו בשאגה מעל עמדותינו ועמדות האויב. המטוסים צללו בזה אחר זה, אש האויב שרופתה עליהם. אפשר לחיילינו להגיב בקפיצות לעמדות חיונוק לקראת הסתערויות אחרונות שתבוא בתום הפעלת המטוסים. לאחר התקפת צלילה ראשונה בא הסיבוב השני. מקלעי האויב שהופנו כלפיהם טרטרו ללא הפסקה. חפזי, חייל תימני, עטור זקן ופיאות מסולסלות פנה בקריאה רמה שנשמעה לכולם - "חנה גם מלאכי השמים נלחמים כאן עברנו".

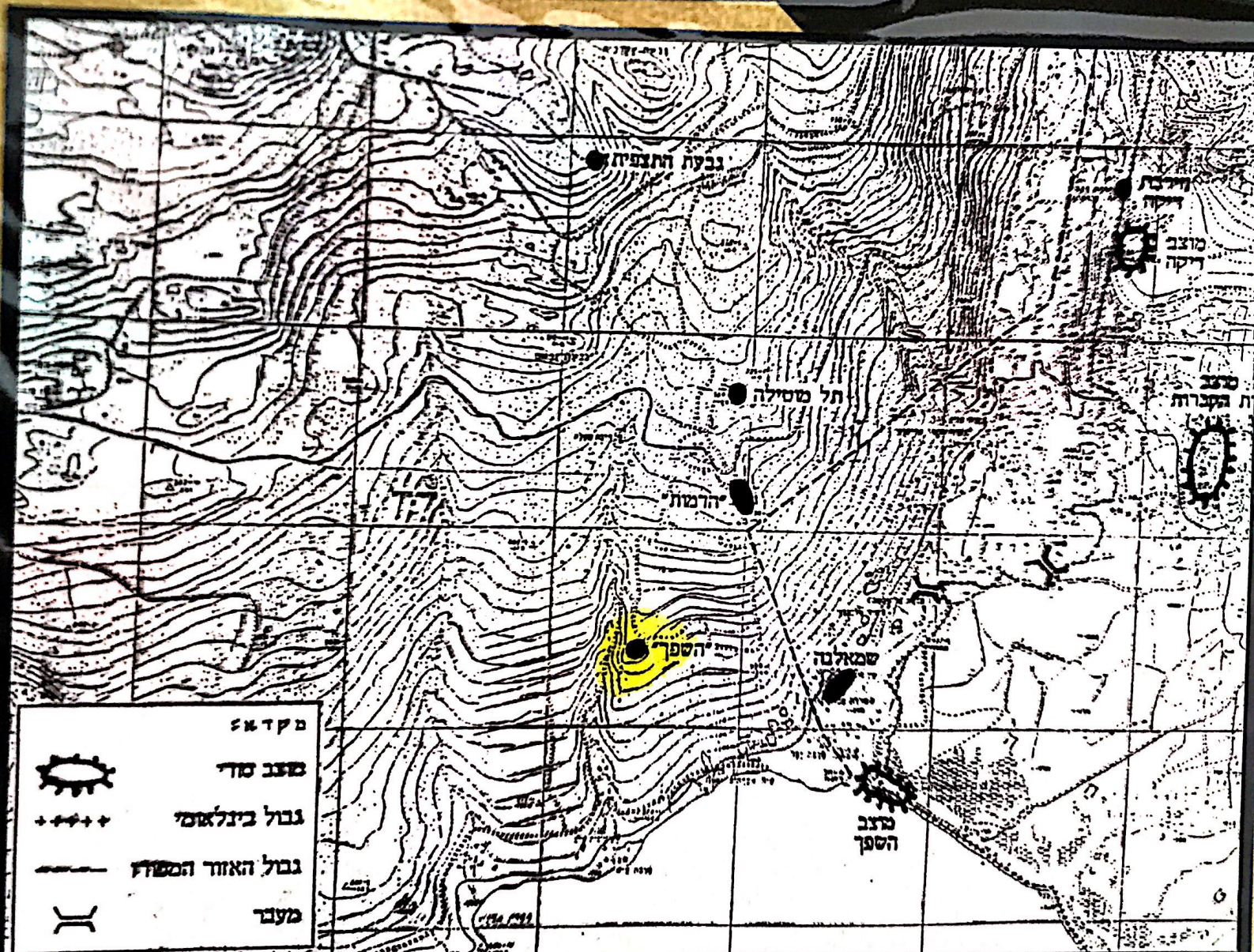
הפידונים הוצמדו לריבנים, בדריכות חיכו החיילים לסיום חתתמפה האווירית, צרור מקלעים ארוך מאחז המטוסים יוצר את קו העמדות הקדמיות של האויב, אחרון מהם יצא זה עתה מהצלילה - ואז תתחילת ההסתערויות. כאיש אחד התרימו כל מו שמסוגל היה לחלח. באנף הימיני של המסתערים התקדם מפקד כוח המפוזרים בחובילו אחרי חלק מחניכי הקורס, ובאנף השמאלי, נשעו על ריבנה מתחת לפית שחיו, הסתערו זאב ושרידו פלוגתו שוו לחם ההסתערויות השלישית בקרב זה. האויב נס - חיילי אויב רצו במורד הגבעה ונסוגו למוצביהם בשמך הירדן ובית ה"בק".

המשומת מועת.

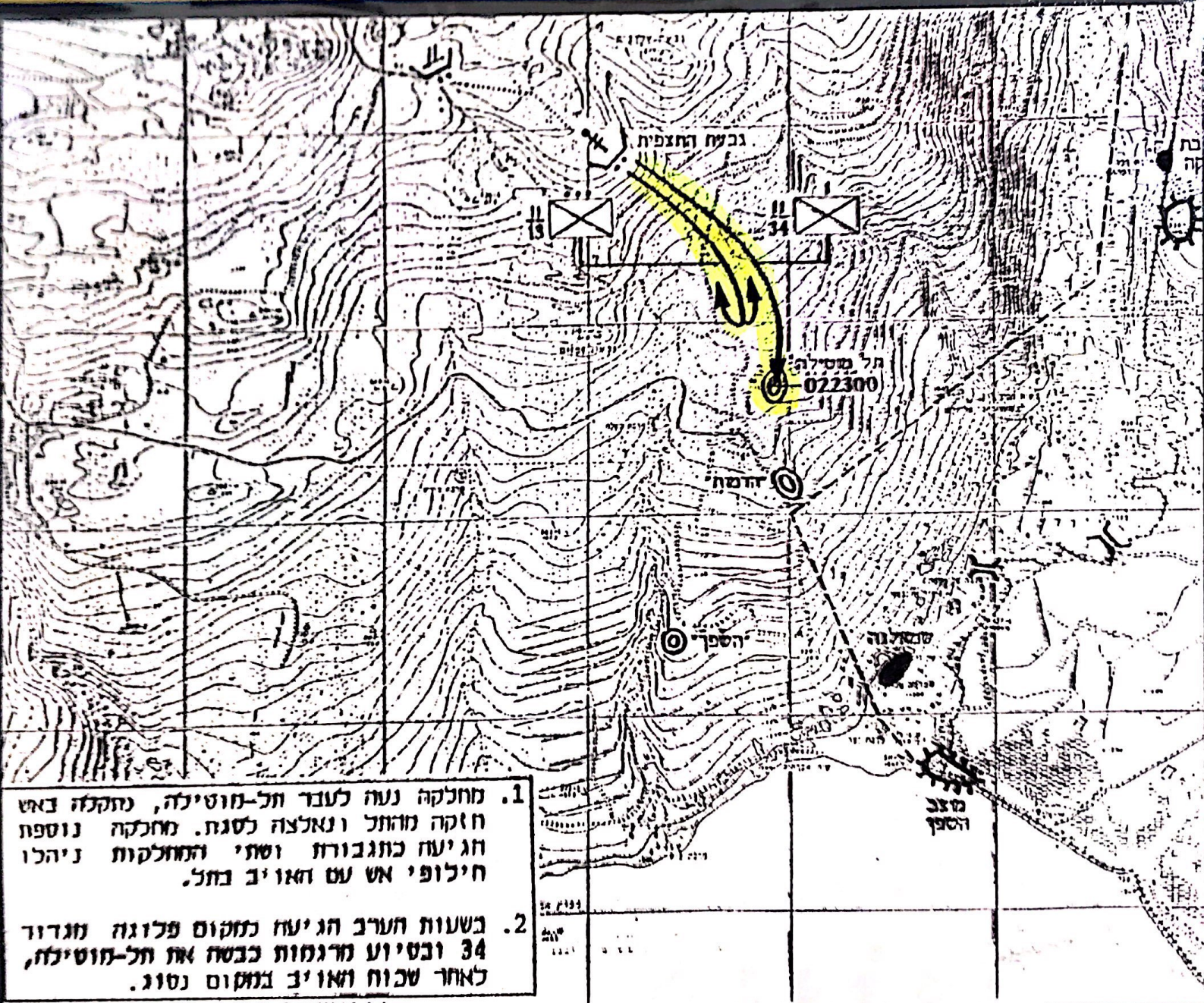
חבריו לפלוגה

זירת הקרב

מרשם הקרב ב- 2.5.1951

יְדִיעוּת אֶחָדִים

על־יִתְנֶנּוּ הַמְּיוֹחָד מִסֵּיִד בִּקְוֵי הָאֵשׁ - הוּא מוֹסֵר:

עם שחר חודשו הקרבנות

מנה האו"ם עומד לפנות למועצת הבטחון בדרישה לצוות על הפסקת האש

מלאות מכניזם וסססס שומרים
ישתתפו בתהלוכת „בן-גוריון” ביום-י' ה'

הם ראו הצעת המעשהיפים לפנישח מסחרים
ממסר סמוסי סיור ישראלים חנים מעל לעמודותינו
התוחתים והמרגמות נשמע במשך כל הלילה

**מייאס' תובע
להעלות את
ערך השטרלינג**

[illegible]

התאפקות ישראל

יְדִיעוּת אחרונה

מסקיפי האו"ם הגיעו למקום ההתנגשויות בשטח המפורז

מסקיפי הארים הגיעו למקום והחלגשו את הסלע

אבדות כבוד נגדנו לסודים

לישיבת יום

אכזריות של הכנסת נקדאה לשיבת ארץ
ועדת החוץ והבטחון שגרירי ארה"ב בחל-אביב ודמשה

מערקוב

עם חיי צה"ל - לא עזרת הסדרים

הח' חיים באוריה של י"י מלחמה
נפוצה גרמי וחורמים על קפה
מאת ר' דא' יצחק
העצמאות. חובשים
חם ומטה נוחה

[illegible]

[illegible]

אנדרטה לזכר חללי קרב תל מוטילה
2-6 במאי 1951

יִזְכֹּר

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בָּנָיו וּבָנוֹתָיו
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בַּמָּאֲבָק עַל הַמְּדִינָה בַּדֶּרֶךְ
וְאֶת חֵילִי צָבָא-הַגָּנָה-לְיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר נָפְלוּ בַּמִּלְחָמוֹת יִשְׂרָאֵל.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּזִרְעוֹ
וַיַּאֲבֵל עַל זֵיו הָעֲלֹמִים וְחֻמַּדַּת הַגְּבוּרָה
וְקִדְשַׁת הַרְצוֹן וּמִסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר נִסְּפוּ בַּמַּעֲרָכוֹת הַכְּבִידוֹת.

יִהְיוּ גְבוּרֵי הַדְּרוֹר וְהַנְּצַחֵן
הַנֶּאֱמָנִים וְהַאֲמִיצִים
תְּחוּמִים בָּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר הָדוֹר.

כביש ישן שביל בגן עץ ובית
אבא כאן אמא שם כאן השארתי
מה שהייתי פעם מזמן
מה שעכשיו
ילדות נשכחת

צריך ירוק לא רחוק, בית הספר,
מי נשאר מי עבר מי עודנו
מה שהיינו פעם מזמן -
מה עוד מביא אותי תמיד
אל אותה ילדות נשכחת?

זוכר איך שהלכנו דרך קבע
לאורך הרחוב המתרוקן
דבר לא השתנה
רק פה ושם דוהה הצבע -
אולי זה רק הלב שמזדקן.

עוד שנה כבר למדנו.
מי אני מי אתה כבר איבדנו
מה שהיינו פעם מזמן
מה עוד מביא אותך תמיד
אל אותה ילדות נשכחת?

זוכר איך שהבטחנו בלי לדעת
מתי ואיך נחזור להיפגש
נדמה שרק אתמול
אבל השמש כבר שוקעת
אולי רק זה הלב שמתרגש...

שביל בגן, עץ ובית,
אבא כאן אמא שם כאן השארתי
מה שהייתי פעם מזמן
מה עוד מביא אותי תמיד
אל אותה ילדות נשכחת?